

sig i en længere Aarrække trykkende, saa at man efterhaanden er kommet til den faste Overbevisning, at det er en uheldig og forældet Ordning. Nej, den virkelige Grund til det hele er jo de overmaade høje Kapitelstakster, som Aaret 1914 frembyder. Man har ment, at det vilde falde Yderne ganske overordentlig haardt at udrede deres Afgifter paa denne Maade, og at man derfor nu maatte komme dem til Hjælp. Dette Synspunkt traadte jo aldeles klart frem i det oprindelige Regeringsforslag, hvor der kun var Tale om en ekstraordinær Kapitelstakst for 1914 og intet andet. Men Synspunktet er dog fremdeles til Stede i Lovforslaget, som det nu foreligger, idet det ikke indskrænker sig til at tage Sigte paa Fremtiden, men netop — og det er der jo lagt overmaade megen Vægt paa — giver sig tilbagevirkende Kraft, saaledes at ogsaa Kapitelstaksten efter 1914 skulde beregnes efter de nye Regler. Til Støtte for denne Ordning anføres et Billighedshensyn overfor Yderne, hvem det skulde falde saa overordentlig svært at betale efter de høje Kapitelstakster. Det forekommer mig imidlertid overmaade tvivlsomt, om virkelig Billighed i saa høj Grad kræver denne Forandring. Naar en Mand ejer en fast Ejendom og af den skal betale en Afgift i Korn eller af Kornets Værdi, er Forholdet vel dog i Almindelighed det, at han ogsaa høster Korn af samme Art eller i alt Fald af samme Værdi, saaledes at den Værdi, han faar ind af sin Ejendom gennem Høstudbyttet, gennemgaaende svarer proportionalt til den Værdi, han skal give ud ved at udrede sin Afgift.

Men saa siges det — og det er jo fremhævet i det andet høje Ting som et Hovedpunkt —, at de paagældende Ydere har ikke Kornet, idet de nemlig har solgt deres Korn i Efteraaret, straks efter, at de fik aftærsket. Ja, det kan naturligvis være overmaade kedeligt for de paagældende Ydere, at de saaledes er kommet i Forlegenhed ved, at de har solgt deres Korn straks efter Aftærskningen, men man maa dog huske paa, at det er den paagældende Yder selv, som har foretaget denne Disposition. Den paagældende Yder har solgt sit Korn eller disponeret over det paa anden Maade, fordi han mente, at det stemmede med hans Interesse, at han kunde staa sig ved det, og hvis dette havde slaaet til, hvis Kapitelstaksterne var blevet ganske overordentlig lave, vilde Yderen have høstet hele Fordelen; der kan dog derfor anføres meget for, at det, naar

Udviklingen har taget den modsatte Vej, ogsaa bliver ham, som maa bære Tabet. Man maa jo dog huske paa, at der ikke alene skal tages Hensyn til Yderne, men ogsaa til Nyderne. Nyderne har et velbegrundet Kræv paa at faa deres Afgifter beregnet efter de hidtil gældende Regler. De har hidtil maattet gaa ud fra, at det vilde ske, og at de derigennem vilde faa en højere Indtægt end de foregaaende Aar, svarende til de højere Udgifter, som den foreliggende overordentlige Situation vil medføre ogsaa for dem. Nu siges det, at mange af Nyderne er rige Folk, som let kan taale et saadant Tab. Ja, der er sikkert nok rige Folk iblandt dem, men ogsaa Præster, afskedigede Præster og Præsteenker, Folk, som ingen vil kalde rige, og hvem det vilde falde overordentlig haardt, om de skulde afgive en Del af deres Indtægt. Hvis Ydelsen var blevet erlagt in natura, vilde man dog slet ikke have været i Tvivl om, at det vilde have været højt ubilligt, om Staten uden videre havde taget en Del af Ydelsen bort; men jeg ser egentlig ikke, at Billighedshensynet forandres synderligt, fordi Ydelsen ikke finder Sted in natura, men der kun ydes et Ækvivalent for Naturalydelsen, Korn efter Kapitelstakst.

Saa siger man: Ja, denne Ubillighed var til Stede efter det oprindelige Forslag, men saaledes som Lovforslaget nu er formet, er den blevet udjævnet, idet der nu egentlig ikke bliver Tale om, at Nyderen skal miste noget, men kun om et Slags Moratorium for Yderen: han kommer i Aar til at betale en hel Del mindre, end han havde maattet betale efter de hidtil gældende Regler, men kommer saa til at betale saa meget mere i de kommende Aar, og Nyderen vil altsaa i de kommende Aar faa Godtgørelse for det, han mister i dette Aar. Denne Betragtning er imidlertid slet ikke rigtig — den højtærede Landbrugsminister var allerede inde paa dette Synspunkt. Kapitelstaksten skal nemlig efter Lovforslagets Regler beregnes ikke efter Gennemsnittet af 4 Aars Gennemsnitspriser, men efter Gennemsnittet af 3 Aars Kapitelstakster og det 4de Aars Gennemsnitspris, og naar man gør Regnestykket op, vil det vise sig, at Nyderne af saadanne Afgifter kun vil opnaa et Ækvivalent i de følgende Aar, dersom Kornprisen gaar ned, ikke blot under, hvad den har været i 1914, men under — endogsaa en Del under — hvad den har været i de foregaaende Aar. Hvis Kornprisen i 1915 og følgende Aar gaar op